

^b *A rukou b proti slovům aby nejvyšší purkrabě . . . BVII: Smlouva mezi J. Mti. císa. a králem uherským před Pra[hou] učiněná. V kvaternu trhovém stř[ibr]ném léta 1608 D[25]. Jest to nynější kvatern DZV 134, jak mi laskavě zjistil pan kol. O. Odložilík. Smlouva ta s datem 25./6. otiskána B. Dudíkem v ČČM. 1845, str. 29 a násl., dále u Slavaty, Paměti I, str. 170—177 a u Kameníčka, Zemské sněmy a sjezdy II, č. 27.*

^c *A rukou b proti slovům Pakli by kdo . . . hrdlo i statek ztratil: Vyměření mezi Václavem ze Vc[hynic] v kvaternu druhém podaný[ch] léta 1616 E 7. Jest v DZM 225 E 7—30, F 1—3, jež pro obšírnost zde neotiskují. Viz k té věci Slavata, Paměti II, str. 166—180.*

¹ *Viz o tom Kalousek, České státní právo, II. vyd., str. 171 a násl.*

² *Otištěn u Kalouska l. c., str. 573 a násl.*

³ *Otištěn u Kalouska l. c., str. 581—582.*

^a *V. Budovcem v B po straně: 1.*

1619—20 ^β *V B podtrženo V. Budovcem a J. Mti. král. . . daného a po straně připsáno: Žádati za vejpis toho listu. Tento přřípisek, jakož i další, psaný týmž písmem Budovcovým, předpokládá sesazení Ferdinanda Štyrského dne 22. srpna 1619, tedy nemohly býti oba napsány dříve.*

1619—20 ^γ *když by . . . umřel v B podtrženo V. Budovcem a po straně připsáno: Mathias absque haerede mortuus est. Ergo Ferdinandus eligi et non succedere debuit. Hin[c] quia non rectam viam ingress[us] est, merito se ipsam corona regni vigore huius legis privavit. Viz před. pozn.*

^δ *chtě . . . dopomoci v B podtrženo V. Budovcem.*

^ε *nežli . . . volen byl v B podtrženo V. Budovcem.*

1619—20 ^ζ *zastávati . . . fedroval v B podtrženo V. Budovcem. Podtrhávání zajisté jest též z doby 1619—20.*

A II^a.

Přísaha krále J. Mti.

Přisaháme Pánu Bohu^a, Matce boží i všem svatým na tomto svatém čtení, že pány, rytířstvo a vládyky i Pražany i jiná města i všecku obec království českého chceme a máme při jich rádích, právích, privilejích, vajsadách, svobodách a spravedlivostech i v starých dobrých chvalitebných obyčejích zachovati a od království tohoto českého nic neodcizovati ani zastavovati, ale raději podle možnosti Naší rozšiřovati a je rozmnožiti, i všecko, což k dobrému a poctivému tohoto království českého jest, učiniti. Tak nám Pán Bůh pomáhaj i všickni světí.

[A i B]: Tento nápis má teprv pod přísahou¹ položen býti takto:

Tuto přísahu^a král Ludvík J. Mt. slavné paměti učiniti ráčil panům, rytířstvu^b, vládkám, Pražanům, městům i vši obci království

českého, a to v pátek před svatou Žofíí léta MDXXII na hradě pražském v kostele sv. Víta.

^a *A rukou a po straně*: O potvrzení privilegium zemského sněm léta 1577, folio 3. Item sněm léta 1611 [folio IV]. O potvrzení osobních privilejií sněm léta 1575, folio 4. *Pro sněm 1577 viz Sněmy české V, str. 96, pro sněm 1611 drž. v pondělí po neděli Provodní a zavřín v pondělí svatodušní (11./4.—23./5.) viz Sněmy české XV₂ (vydal J. B. Novák), str. 672—3 a pro sněm 1575 (usnesení z 6. září) viz Sněmy české IV, str. 245. Viz též dále.*

^a Přísaha, kterouž tištěný text 1564, jinak text nezměněn.

^b rytířům A.

¹ *Proto otištěna Přísaha zde napřed; v tisku 1564 je za tímto odstavcem.*

a Václavem Budovcem po straně v B: 2.

[A i B nový]:

Za tím má jíti tento artykul:

O potvrzení privilegium zemského.

A J. Mt. král. s budoucími králi českými též privilegia, svobody, práva, starobylé zvyklosti a pořádky všem třem stavům království tohoto českého nejdéle ve dvou nedělích ode dne slavného a šťastného J. Mtí. korunování in genere potvrzovati a též potvrzení ke dskám zemským nejvyšším ouředníkům odvozovati povinen býti ráčí tak, jakž jest se J. Mt. s stavy na sněmích obecních léta 1567 a léta 1577 milostivě na tom sněsti ráčil².

Item:

O potvrzení osobních privilejií.

Nicméně osobní privilegia kdož by koliv ze všech tří stavů do kanceláře J. Mtí. král. české originály a potvrzení privilejií svých od předešlých králův českých položili, ty J. Mt. král. též jim potvrditi milostivě podvoliti se ráčil.

¹ *Text příslušného art. sněmu 1611 se doslovně neshoduje s tímto textem. Text sněmu 1611 zní... že J. Mt. král Matyáš... všem třem stavům... revers dostatečný od sebe milostivě dáti ráčil tak, že ve dvou nedělích pořad zběhlých po témž korunování J. Mtí. ráčí povinen býti a to i skutečně vykonati chtíti, všecky a všelijaké majestáty a privilegia jak obecní... tak i obzvláštní neb partikulární... týmž třem stavům z obzvláštní milosti J. Mtí. císa. a král. nadaná ve všech jejich zněních, puňktích, klausulích a artykulích nic ovšem nevyměňujice zcela a zouplna schváliti, obnoviti a majestátem svým královským potvrditi a týž majestát v jmenovaném čase těch dvou nedělích konečně*

Dobré zdání:

Mělo-li by ještě doloženo býti „na hradě pražském“, poněvadž se toho v sněmě nenaohází¹.

Z sněmu
léta 1611.

Z sněmu
léta 1567².

a jistotně v moc stavům království českého aneb na místě jich nejvyššímu purkrabí pražskému odvesti dáti... Viz *Sněmy české XV*, str. 673—4.

² Pro sněm 1567 viz *Sněmy české III*, str. 380, pro r. 1577 předeš. pozn. a.

³ Viz *Sněmy české III*, str. 381; text se doslovně nekryje.

A III^a.

Artykulové o důstojenství, mocnosti a soudu J. Mti. král. a sněmích, též, co by bylo Crimen laesae majestatis^a.

Předkem* J. Mt. král. ráčí míti moc a vrchnost, jakož jsou to předeší králové čeští mívali, nad tím nade vším, což k dobrému, užitečnému^a J. Mti. král. a J. Mti. dědicům a všech obyvateluoiv království tohoto obecnému dobrému jest, to řediti, puosobiti a zpravovati potud, pokudž by řáduom, právuom, svobodám, privilegiím, zřízením zemským na škodu a ublížení nebylo.

* Text nezměněn.

^a *U rukou a po straně*: Zřízení zemské A 23, 12.

^a a sněmích... laesae majestatis jen B rukou β.

^a V. Budovcem po straně v B: 3.

A IIII*.

[A i B]: NB.
Jest naděje, že
tento artykul
při budoucím
sněmě mine.

Na sněmu^a obecním, kterýž držán byl na hradě pražském léta MDXLVII^a v outery před svatým Bartolomějem¹, jest toto zavříno: Což se sněmuov a sjezdův po krajích pokládání a rozpisování dotýče, těch se při mocnosti a vuoli J. Mti. král. zuostavuje, jakž prvě od starodávna bývalo a jakž předeše o tom artykul v sněmě, kterýž byl držán léta MDXLV^o v středu po svatých Třech králích², svolen jest. A také po dnešní den aby žádný z obyvatelův království českého žádných sněmuov a sjezduov krajských obecních bez povolení J. Mti. král. pod nižádnými vymyšlenými způsobu nepokládal a nepokládali, a to pod pokutou hrdla ztracení, na kohož by se to pokázalo a provedlo.

* Celý artykul jest škrtnut. Viz marg. přépisek.

^a *U rukou a po straně*: Obecní artykulové aby také při každém sněmě uvažování bývali. Sněm léta 1610, folio 30; *doleji proti slovům* jakž prvě od starodávna bývalo: O mocnosti krále českého A 8, 12, 15; *doleji proti slovům* A také po dnešní den: Právo městské M 27. Tento odkaz hledí k čl. *Koldmorych Práv městských o Crimen laesae majestatis* (J. Jireček, *Codex iuris bohemicus*